

Storebelt. Jeg tror ikke paa flige Planers Tilværelse, jeg vil bestemt forvare mig imod at tro paa dem; men jeg veed, at Mange feste Lid til de Betragtninger, der oftere have været anstillede angaaende en saadan Mulighed, og dertil maa jeg sige, ifald den største Del af Landet, to Arediede af Landet, skulde komme under Fremmedherredømme — hvad Gud forbyde — vilde det efter min Mening være den største Ulykke, om ikke hele Landet med det Samme kom under Fremmedherredømme. Deri er jeg enig med Monrad — han har engang udtalt det i denne Sal — „thi naar hele Landet kom under Fremmedherredømme, var Muligheden for en tilkommende Selvfændighed bevaret, men kommer kun en Del deraf under en Magt, og en anden Del mulig under en anden Magt, saa er Døden tilstede, saa er Landet udslettet af Europas Landkort. Jeg for mit Vedkommende kan altsaa ikke være med til en Plan, der gaar ud paa at opgave Forvaret af Sylland og Fyn; thi vel er det ikke nogen komplet Opgivelse, der er Tale om, men jeg tror, at de Forantaltninger, som Lovforslagets Motiver antyde skulde træffes for at forhindre Brandstæning i Sylland, vilde være saa svage, at de snarere vilde gjøre Skade end Gavn. Det forekommer mig besynderligt, at Lovforslagets Motiver, der ellers have tænkt sig afskillige Muligheder — Suppositioner tror jeg det kaldes i Militærsproget — ikke ogsaa have tænkt sig Muligheden af, at en Fjende ganske rolig lod os beholde Sjælland og Kjøbenhavn og satte sig fast i Sylland og Fyn. Særligt er jeg af den Mening, at Krigsforhold ere saa omskiftelige, at det ikke er muligt iforveien at kunne opregne de Tilfælde, der kunne indtræde. Tænker man sig tyve Tilfælde, vil allersnarest det et og tyvende utænkte Tilfælde indtræffe. Vi have Exempler derpaa. Hvem skulde saaledes f. Ex. have troet, at Svenskerne to Gange kort efter hinanden skulde have kunnet angribe os, ikke kommende over Øresund, men sydfra gjennem Lydsland, og dog er det sket? Hvem skulde have troet, at spanske Tropper kunde komme her ind i Danmark og føre Krig her, og det er dog ogsaa sket, nemlig i 1808. Kort sagt, vi have Exempler paa, at Muligheder ere indtrufne, som, ifald man havde tænkt sig dem, vilde være blevne erklærede for de største Usandsynligheder. Altsaa Mulighedernes Rige er meget stort, hvad Krigsbegivenheder angaar. Men enkelte Sætninger tror jeg dog, vi ville kunne enes om. Det turde saaledes være en afgjort Sag, at Danmark ikke vil paasføre nogen fremmed Stat en Angrebskrig. Dette behøver neppe noget Bevis; thi vi ere i Forhold til vore Naboer saa smaa, at det maa siges at være utænkeligt. Og nu det omvendte Tilfælde, at en fremmed Stat skulde paasføre os en, jeg vil ikke sige Angrebskrig, men Erobringskrig, tror jeg ogsaa hører til Umulig-

hederne. Jeg skal sige Dem hvorfor, mine Herrer! Vi have vel endnu tilbage nogle Restes af Fortids Storhed, nogle Fjer af Fortids Pynt, om jeg saa maa sige, Vestindien, Island, Færøerne, Grønland. Men alle disse Besiddelser ere af den Bessaffenhed, at de kun volde Hænderhaverne Udgifter og Bryderier. Jeg tror altsaa ikke, at nogen fremmed Stat vil offre Mennekeliv og Penge paa at komme i Besiddelse af disse Lande. Tilbage have vi det egentlige Danmark; men dette, mine Herrer, er i Tidernes Løb blevet saaledes plukket, at en Digter, ja en feiret Digter har kunnet sammenligne vort Fædreland med en Lorso med afrevne Lemmer. Det stod i Universitetskantaten, der blev affungen ved Universitetsfesten, og nogen Sandhed er der i dette Billede, thi vi ere i Tidernes Løb blevne saaledes plukkede af vore Naboer, at vi ikke have Andet tilbage nu, end hvad der kan siges at være egentlig dansk Land. Sverrig har taget Staane, Halland og Blekingen fra os, og i 1814 løsrev Norge sig. I 1864 lede vi det smerteligste Tab, idet Sønderjylland blev frataget os. Jeg veed virkelig ikke, hvad man nu mere skulde tage fra os, naar det ikke skulde være det Hele. Fra Sverrigs Side have vi sikkert ingen Erobringskrig at befrygte. Sverrig har sine naturlige Grændser, og den Manderstrømske Princip, at disse bør fastholdes, er vistnok det gjældende i de sjeneste Regjeringskredse. Fra Sverrig have vi altsaa Intet at befrygte, og en Krig mellem Svenske, Danske og Norske vilde jo desuden være en Broderkrig, en Borgerkrig. Og nu Lydsland? Jeg tror ikke paa, at vi have nogen Grund til at befrygte en Erobringskrig fra Lydslands Side. Saalænge de forthvide Grændsepale staa ved Koldings Porte, har Lydsland snarere den Opgave at give os Land tilbage end at tage Land fra os. Disse forthvide Grændsepale burde staa lige saa langt Syd for Flensborg, som de nu staa Syd for Kolbing og saalænge de staa der, tror jeg ikke paa Muligheden af en Erobringskrig fra Lydslands Side. Desuden, naar man hender Stemningen hos det tydske Folk, veed man, at to Ting er det altid enigt om. Det One er, at Danmark i 1863—64 gjorde en saa stærk Modstand mod Lydsland, at den var forholdsvis langt stærkere end den, de store Magter, nemlig Østerrig og Frankrig, senere have gjort. Det Andet er, at man føler, at man har gjort Danmark Uretfærdighed i 1864, og at denne Uret bør gøres god igjen. Dette er den almindelige Følelse hos det tydske Folk. Det tydske Folk er naturligvis noget Andet end den tydske Regjering. Smidertid kan jeg ikke tro Andet, end at der ogsaa hos den tydske Regjering herfter en Betragtning om, at der er en Solidaritet tilstede mellem de gothiske-germaniske Stammer, at de bør gaa sammen i Europa overfor den slaviske Stamme paa den ene Side og den romanske paa den an-